

**Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
факультет інформатики, математики та економіки
кафедра економіки та готельно-ресторанного бізнесу**

Назва освітнього компонента <i>Нормативний/вибірковий</i>	БЮДЖЕТ І РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ нормативний
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 051 Економіка Освітня програма «Економіка та бізнес»
Рік викладання/Семестр/ Курс (рік навчання)	2020-2021/ I семестр / 3 курс
Викладач	Леушина О.А.
Профайл викладачів	http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-ekonomiki/sklad-kafedri-ekonomiki/elena.leushyna
Контактний тел.	+380679322877
E-mail:	elena.leushyna@gmail.com
Сторінка курсу в CMS	
Консультації	<i>Очні консультації:</i> каб №7. Факультет інформатики, математики та економіки. <i>Он лайн- консультації:</i> mdpu_grseconom@ukr.net

1.Анотація

Програму навчальної дисципліни «Бюджет і регулювання економіки» складено відповідно до освітньої програми «Право».

Навчальна дисципліна «Бюджет і регулювання економіки» передбачає надання знань про сутність і роль бюджетної системи в економічному і соціальному розвитку країни, опанування студентами методологічних основ побудови та розвитку бюджетної системи і її складових за допомогою бюджетного процесу, що втілюється в суб'єктивних діях держави – законах і політиці, спрямованих на досягнення конкретних цілей бюджетного регулювання. Розкриває теоретичні основи, функції, мету та об'єкти державного регулювання економіки з урахуванням реалій соціально-політичного життя в країні.

Актуальність вивчення дисципліни «**Бюджет і регулювання економіки**» зумовлена як соціально-економічними, так і фаховими причинами. Адже в умовах здійснення ринкових перетворень в українській економіці особливої уваги набувають питання змісту фінансової діяльності держави і місцевих органів самоврядування, реформування бюджетної системи, удосконалення процесу бюджетного планування з орієнтацією на досягнення конкретних результатів діяльності. Проведення ринкових реформ значною мірою залежить від стану фінансів держави та їх складової – бюджету. Через бюджет держава акумулює кошти для фінансування економіки, соціального розвитку, активізує заходи щодо надходження коштів та їх економії. Також становлення суверенної України знаменує собою поглиблення процесу демократичних економічних реформ, спрямованих на ефективну інтеграцію всвітове ринкове поле, яке поєднує в собі ринкові засади і механізм державного регулювання. Сучасний ринок регулюється державою за допомогою правових актів, що закріплюють ринкові відносини, широкого використання договірних відносин, через фінансування розвитку державного сектора, науки, культури, освіти, соціального захисту населення, через податкову, кредитну, банківську системи, ціноутворення та інші регулятори з метою досягнення цілей, визначених державною соціально-економічною політикою

Під час вивчення дисципліни «**Бюджет і регулювання економіки**» студенти зрозуміють, що необхідність державного регулювання економіки зумовлена нездатністю ринкового механізму забезпечити потрібні обсяги відтворювальних процесів у суспільному виробництві. Ступінь втручання державних органів влади у регулювання макроекономічних процесів визначається досягнутим рівнем економічного розвитку, а також поточними і стратегічними національними цілями. Відомо, що у країнах з високим рівнем основних соціально-економічних показників ступінь втручання держави у розвиток економіки стає меншим, та окремі напрями регулюються переважно ринковими механізмами.

Контроль за видами діяльності студентів здійснюється шляхом поточного оцінювання знань, періодичним контролем за тестами після засвоєння ними окремо другого модуля.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є економіка держави та напрями і механізми її регулювання та відносини з приводу формування і використання державного бюджету.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання навчальної дисципліни «Бюджет і регулювання економіки» є розкриття методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки та вивчення сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

1. Інтегральна компетентність:

Забезпечення ґрунтовної теоретичної і практичної підготовки студентів з державного регулювання економіки; здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми суб'єктів економічної діяльності, застосування теорій та методів системи наук, які формують глибоке розуміння тенденцій розвитку та сучасних модифікацій моделей державного регулювання економіки.

2. Загальні компетентності:

- Здатність розуміти і формувати вміння та навички аналізу основних напрямів та інструментів економічної політики держави; опрацьовувати ідеї і думки на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність застосовувати фахові та фундаментальні знання у професійній діяльності.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність детально опрацьовувати сутність, методи та механізми державного регулювання економіки України в контексті системної економічної трансформації та глобалізації.
- Вивчення теоретичних основ формування і використання бюджету держави, бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи;
 - Вивчення місця та ролі бюджету в фінансовій системі.

3. Фахові компетентності:

- Здатність володіти базовими поняттями, основами теорії і практики фахової підготовки, вміння їх застосовувати.
- Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства та відстежувати зміни в ньому.
- Здатність оволодіння знаннями щодо механізму складання, затвердження та виконання бюджету;
- засвоєння теоретичних основ формування і використання бюджету держави;
- засвоєння практичних знань щодо організації виконання дохідної та видаткової частин бюджету;

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

- володіти методикою складання планів, прогнозів та програм соціально-економічного розвитку;
- аналізувати механізм прийняття рішень органами влади та управління;
- застосовувати аналітичні методи оцінки аналізу регіонів, економіки в цілому;
- розробляти рекомендації для органів влади та управління щодо підвищення ефективності державної економічної політики у поточному періоді та на перспективу;
- визначати межі державного втручання у функціонування економіки, виходячи із реальної економічної, політичної, соціальної ситуації в країні;
- вирізняти роль бюджету в системі відтворення та розподілу фінансових ресурсів держави;
- аналізувати сучасні бюджетні відносини та виявляти їх недоліки;
- моделювати нормальну та кризову фінансові ситуації;
- будувати моделі фінансових відносин;
- виявляти фактори впливу на бюджетний дефіцит та шляхи його покриття;
- будувати структурно-логічні схеми основних податків;
- аналізувати можливості і необхідність залучення зовнішніх ресурсів для виконання функцій держави;
- будувати моделі повернення державного боргу (внутрішнього та зовнішнього).

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Модуль 3. Бюджет та державне регулювання

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	28	24	98

6. ПОЛІТИКА

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати періодичні контрольні завдання

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

7.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЗАГАЛЬНА)

-

Кількість годин	ТЕМА	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ (6 семестр)						
8	Тема 1. Об'єктивна необхідність і теоретичні засади державного управління	Лекція, 2 год	1,5,6,7,8,15			Тиждень 1
		Лекція, 2 год		Передивитись презентацію	5 балів	Тиждень 1

				4 год.		
12	Тема 2. Основи методології та організації державного регулювання економіки	Лекція, <i>2 год</i> Практичне заняття <i>2 год</i>	1,5,6,7,8,15, 17	Теми рефератів. 1. Сутність монополізації економіки як вада ринкового саморегулювання. 2. Суспільні товари: сутність та функції. <i>8 год.</i>	5 балів	Тиждень 2
12	Тема 3. Планування соціально-економічного розвитку країни	Лекція, <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	1,5,6,7,8,15 http://treasury.gov.ua .	Передивитись презентацію <i>2 год</i> 1. Завдання для самостійної роботи <i>8 годин</i>	5 балів	Тиждень 3
12	Тема 4. Фінансово-кредитне регулювання економіки	Лекція, <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	1,5,6,7,8,10, 15,18,19 http://treasury.gov.ua . http://www.ukrstat.gov.ua . .	Теми рефератів 1. Види цін та їх регулювання в змішаній економіці. 2. Антиінфляційне й цінове регулювання економіки <i>8 год</i>	5 балів	Тиждень 4
14	Тема 5. Державне регулювання процесу структурної перебудови економіки та інвестиційної діяльності	Лекція, <i>2 години</i>	1,5,6,7,8,15 http://treasury.gov.ua .	Передивитись презентацію <i>4 год</i>	5 балів	Тиждень 5

		Практичне заняття 2 години		Виконання задач 6 год		
14	Тема 6. Державне регулювання науково-технічного прогресу та інноваційних процесів в на макроекономічному рівні	Лекція, 2 години Практичне заняття 2 години	1,5,6,7,8,10,15,18,19 http://treasury.gov.ua .	Передивитись презентацію 2 год Теми рефератів. 1. Функції державних органів України у сфері науково-технічної політики. 2. Прямі методи реалізації науково-технічної політики. 3. Види, об'єкти і суб'єкти інноваційної діяльності. 6 год	5 балів	Тиждень 6
10	Тема 7. Державне регулювання підприємництва	Лекція, 2 години Практичне заняття 2 години	1,5,6,7,8,15,20 http://www.ukrstat.gov.ua .	Теми рефератів. 1. Основні функції Антимонопольного комітету України. 2. Складові механізми державного регулювання підприємництва. 6 год.	5 балів	Тиждень 7

8	Тема 8. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	Лекція, <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	1,5,6,7,8,15,16, 23,25,26 http://www.ukrstat.gov.ua .	Передивитись презентацію 4 год	5 балів	Тиждень 8
12	Тема 9. Державне регулювання цін та інфляції	Лекція, <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	1,5,6,7,8,15,16, 22, 23,25,26 http://www.ukrstat.gov.ua .	Теми рефератів 1. Види цін та їх регулювання в змішаній економіці. 2. Антиінфляційне й цінове регулювання економіки. 3. Світовий досвід антиінфляційного регулювання. <i>8 годин</i>	5 балів	Тиждень 9
12	Тема 10. Регіональна економічна політика	Лекція, <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	1,5,6,7,8,15,16, 22, 23,25,26 http://www.ukrstat.gov.ua .	Теми рефератів. 1.Механізм запровадження місцевих податків і зборів? 2.Основні статті видатків місцевих бюджетів? 3.Зміст напрямів державної політики (8 год)	5 балів	Тиждень 10
12	Тема. Суспільний сектор економіки як	Лекція	1,5,6,7,8,15,	Передивитись	5 балів	Тиждень 11

	об'єкт державного регулювання	2 години Практичне заняття 2 години	16, 25,26 http://www.ukrstat.gov.ua .	презентацію, 2 год Теми рефератів. 1.Функції державних органів України. 2.Види, об'єкти і суб'єкти інноваційної діяльності 6 годин		
12	Тема 12. Державне регулювання природоохоронної діяльності.	Лекція 2 години Практичне заняття 2 години	1,5,6,7,8,15, 16, 23,25,26 http://www.ukrstat.gov.ua .	Теми рефератів. 1.Стандартизація і нормування в екологічній сфері. 2.Екологічні цільові комплексні програми. 3.Кадастри природних ресурсів. 4.Економічний механізм забезпечення природоохоронної діяльності в Україні. 8 год	5 балів	Тиждень 12
12	Тема 13. Державне регулювання соціального розвитку та підвищення рівня життя населення	Лекція 2 години Практичне заняття 2 години	1,5,6,7,8,15, 16, 22, 23,25,26 http://www.ukrstat.gov.ua .	Передивитись презентацію 4 год Виконання задач 6 год	5 балів	Тиждень 13

**БЛОК 2.
БЮДЖЕТ ЯК ОСНОВНИЙ ПЛАН ДЕРЖАВИ (7 семестр)**

14	Тема 14. Сутність, призначення і роль бюджету держави	Лекція, <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	2,3,4,12,13, 14, 17 http://www.ukrstat.gov.ua . http://www.ukrstat.gov.ua .	Передивитись презентацію <i>4 год</i> Теми рефератів 1. Державний і територіальний устрої та їх вплив на побудову бюджетної системи. 2. Демократичний бюджетний устрій. <i>6 год.</i>	5 балів	Тиждень 1
12	Тема 15. Бюджет як основний фінансовий план держави	Лекція <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	2,3,4,12,13, 14, 16,24 http://sfs.gov.ua . http://www.minfin.gov.ua .	Передивитись презентацію <i>2 год</i> Теми рефератів 1. Бюджетна система України та однієї із зарубіжних країн (порівняльна характеристика). <i>6 год.</i>	5 балів	Тиждень 2
12	Тема 16. Склад і структура бюджетної системи України.	Лекція, <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	2,3,4,12,13, 14, 16,24 http://sfs.gov.ua . http://www.minfin.gov.ua .	Передивитись презентацію <i>2 год</i> Теми рефератів 1. Державний і територіальний устрої та їх вплив на	5 балів	Тиждень 3

				<p>побудову бюджетної системи.</p> <p>2. Демократичний бюджетний устрій.</p> <p>3. Бюджетний федералізм, його організація.</p> <p><i>6 год.</i></p>		
12	Тема 17. Державний бюджет України.	<p>Лекція, <i>2 години</i></p> <p>Практичне заняття <i>2 години</i></p>	<p>2,3,4,12,13, 14, 16,24 http://sfs.gov.ua. http://www.minfin.gov.ua.</p>	<p>Передивитись презентацію <i>2 години</i></p> <p>Теми рефератів</p> <p>1. Особливості бюджету як фінансового плану. 2. Причини і наслідки бюджетного дефіциту <i>6 год.</i></p>	5 балів	Тиждень 4
12 .	Тема 18. Місцеві бюджети.	<p>Лекція, <i>2 години</i></p> <p>Практичне заняття <i>2 години</i></p>	<p>2,3,4,12,13, 14, 16,24 http://sfs.gov.ua. http://www.minfin.gov.ua.</p>	<p>Передивитись презентацію <i>2 години</i></p> <p>Теми рефератів</p> <p>1. Місцевий бюджет, його значення і роль у соціально-економічному розвитку території. 2. Місцеві бюджети в умовах самоуправління регіону.</p>	5 балів	Тиждень 5

				3.Проблеми збалансування місцевих бюджетів. <i>6 год.</i>		
14	Тема 19. Система доходів бюджету	Лекція <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	2,3,4,12,13, 14, 16 http://sfs.gov.ua . http://www.minfin.gov.ua .	Передивитись презентацію <i>4 год</i> Теми рефератів 1.Вдосконалення форм бюджетного фінансування в Україні. 2.Бюджетна класифікація та її вплив на цільове використання коштів. <i>6 год.</i>	5 балів	Тиждень 6
12	Тема 20. Система видатків та кредитування бюджету	Лекція, <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	2,3,4,12,13, 14, 16 http://www.minfin.gov.ua .	Передивитись презентацію <i>4 год</i> Вирішення задач <i>4 год</i>	5 балів	Тиждень 7
12	Тема 21. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	Лекція <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	2,3,4,12,13, 14, 16 http://www.minfin.gov.ua .	Теми рефератів 1.Субвенції на інвестиційні проекти в Україні. 2.Міжбюджетні трансферти як засіб балансування бюджетів.	5 балів	Тиждень 8

				8 год.		
12	Тема 22. Витрати бюджету на економічну діяльність держави та науку.	Лекція 2 години Практичне заняття 2 години	2,3,4,12,13, 14, 16,24 http://sfs.gov.ua . http://www.minfin.gov.ua .	Теми рефератів 1. Проблеми фінансування поповнення державних запасів і резервів. 2. Бюджетне фінансування житлового господарства. 3. Фінансування міжнародної діяльності держави. 8 год.	5 балів	Тиждень 9
14	Тема 23. Видатки бюджетів на освіту.	Лекція 2 години Практичне заняття 2 години	2,3,4,12,13, 14, 16,24 http://sfs.gov.ua . http://www.minfin.gov.ua .	Передивитись презентацію 4 год Виконання задач 6 год	5 балів	Тиждень 10
12	Тема 24. Видатки бюджету на соціальний захист і соціальну сферу	Лекція 2 години Практичне заняття 2 години	2,3,4,12,13, 14, 16 http://www.minfin.gov.ua .	Теми рефератів 1. Проблеми фінансування поповнення державних запасів і резервів.	5 балів	Тиждень 11

				<p>2. Бюджетне фінансування житлового господарства.</p> <p>3. Фінансування міжнародної діяльності держави.</p> <p><i>8 год. 6 год.</i></p>		
12	<p>Тема 25. Видатки бюджетів на охорону здоров'я.</p>	<p>Лекція, <i>2 години</i></p> <p>Практичне заняття <i>2 години</i></p>	<p>2,3,4,12,13, 14, 16,24 http://sfs.gov.ua.</p> <p>http://www.minfin.gov.ua.</p> <p>2,3,4,12,13, 14, 16,24 http://sfs.gov.ua.</p> <p>http://www.minfin.gov.ua.</p>	<p>Передивитись презентацію <i>2 год</i></p> <p>Теми рефератів</p> <p>1. Проблеми фінансування поповнення державних запасів і резервів.</p> <p>2. Бюджетне фінансування житлового господарства.</p> <p>3. Фінансування міжнародної діяльності держави.</p> <p><i>6 год.</i></p>	5 балів	Тиждень 12

12	Тема 26. Видатки бюджетів на оборону та управління.	Лекція, <i>2 години</i> Практичне заняття <i>2 години</i>	2,3,4,12,13, 14, 16,24 http://sfs.gov.ua . http://www.minfin.gov.ua .	Передивитись презентацію <i>2 год</i> Теми рефератів 1.Видатки бюджету на культурно- просвітницькі установи. 2.Резерви збільшення видатків на розвиток фізичної культури та спорту <i>6 год.</i>	5 балів	Тиждень 13
----	--	---	---	--	---------	------------

7. 2 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Тема 1. Об'єктивна необхідність і теоретичні засади державного управління	1.Предмет дисципліни "Державне регулювання економіки", 2.Теорії макроекономічного регулювання. 3.Основні типи економічних систем та механізми їх регулювання. 4.Державне регулювання економіки: необхідність, суть, функції, цілі та об'єкти.
Тема 2. Основи методології та організації державного регулювання економіки	1.Сучасні підходи та принципи державного регулювання економіки. 2.Основні форми впливу держави на соціально-економічний розвиток країни. 3.Методи державного регулювання економіки. 4.Система органів державної влади та їхні функції у сфері управління економікою України.
Тема 3. Планування соціально-економічного розвитку країни	1.Наукові основи макроекономічного планування. 2.Принципи та методи макроекономічного планування. 3.Макроекономічне планування.
Тема 4. Фінансово-кредитне регулювання економіки	1.Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки. 2.Податкове регулювання. 3.Державне замовлення як засіб задоволення державних потреб.

	<p>4. Грошово-кредитне регулювання. Необхідність та методи державного регулювання цін.</p> <p>5. Антиінфляційна політика</p>
<p>Тема 5. Державне регулювання процесу структурної перебудови економіки та інвестиційної діяльності</p>	<p>1. Структура економіки як об'єкт державного регулювання.</p> <p>2. Міжгалузевий баланс виробництва та розподілу продукції (МГБ), його роль у ДРЕ.</p> <p>3. Сучасний стан структури економіки України та заходи держави щодо її реформування.</p> <p>4. Державне регулювання інвестиційних процесів.</p>
<p>Тема 6. Державне регулювання науково-технічного прогресу та інноваційних процесів в на макроекономічному рівні</p>	<p>1. Науково-технічний прогрес та інновації як об'єкти державного регулювання.</p> <p>2. Державна науково-технічна та інноваційна політика, її сутність, цілі й принципи.</p> <p>3. Механізм макроекономічного стимулювання, фінансування та регулювання інноваційної діяльності в Україні.</p>
<p>Тема 7. Державне регулювання підприємництва</p>	<p>1. Підприємництво як об'єкт державного регулювання.</p> <p>2. Інституційні перетворення як передумова становлення та розвитку підприємництва в Україні.</p> <p>3. Державне підприємництво та управління державними підприємствами.</p>
<p>Тема 8. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</p>	<p>1. Необхідність, сутність, цілі та принципи зовнішньоекономічної політики Української держави.</p> <p>2. Основні форми, методи та інструменти впливу держави на функціонування зовнішньоекономічного сектору.</p> <p>3. Платіжний баланс як інструмент державного регулювання.</p>
<p>Тема 9. Державне регулювання цін та інфляції</p>	<p>1. Сутність, цілі й засоби реалізації державної промислової політики.</p> <p>2. Державне регулювання відносин в агропромисловому комплексі України.</p> <p>3. Вплив держави на розвиток сфери товарного обігу.</p> <p>4. Державне регулювання туристичної сфери.</p>
<p>Тема 10. Регіональна економічна політика</p>	<p>1. Принципи і цілі регіональної політики України.</p> <p>2. Основні форми і методи державного розвитку регіонів.</p> <p>3. Державні регіональні програми</p>
<p>Тема 11. Суспільний сектор економіки як об'єкт державного регулювання</p>	<p>1. Соціальна політика держави: цілі, принципи, пріоритети.</p> <p>2. Принципи розрахунку систем соціальних норм і нормативів.</p> <p>3. Державне регулювання ринку праці, доходів та споживання населення.</p> <p>4. Державне регулювання рівня та якості життя.</p> <p>5. Основні параметри державного планування соціальної інфраструктури.</p>

Тема 12. Державне регулювання природоохоронної діяльності.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Природне середовище як об'єкт державного регулювання. 2. Національний та регіональний рівні державного регулювання природоохоронної діяльності. 3. Місцевий рівень управління природоохоронною діяльністю
Тема 13. Державне регулювання соціального розвитку та підвищення рівня життя населення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна політика держави: цілі, пріоритети, принципи. 2. Державне регулювання ринку праці. 3. Регулювання доходів та споживання населення. 4. Державне регулювання рівня та якості життя населення. 5. Система соціального захисту населення. 6. Завдання державного регулювання розвитку соціальної інфраструктури.
Тема 14. Сутність, призначення і роль бюджету держави	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджет як економічна категорія. 2. Бюджетна політика держави. 3. Сутність та структура бюджетної системи. 4. Принципи організації бюджетної системи.
Тема 15. Бюджет як основний фінансовий план держави	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавчо-правова характеристика бюджету як фінансового плану держави. 2. Зміст та структура бюджету, як фінансового плану держави 3. Сутність бюджетного процесу та його учасники
Тема 16. Склад і структура бюджетної системи України.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення бюджетної системи України. 2. Бюджетна система України. 3. Реформування бюджетної системи в Україні.
Тема 17. Державний бюджет України.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та призначення Державного бюджету України. 2. Склад та структура дохідної та видаткової частин. 3. Державного бюджету України. 4. Стан Державного бюджету України.
Тема 18. Місцеві бюджети.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і призначення місцевих бюджетів. 2. Склад і структура надходжень та витрат 3. Обласні та районні бюджети в Україні. 4. Характеристика бюджетів місцевого
Тема 19. Система доходів бюджету	<ol style="list-style-type: none"> 1. Доходи бюджету: сутність та види. 2. Бюджетна класифікація доходів державного бюджету та методи їх залучення. 3. Доходи Державного бюджету України: сутність та види надходжень.
Тема 20. Система видатків та кредитування бюджету	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, структура та класифікація видатків бюджету. 2. Бюджетне фінансування: принципи, форми та методи організації. 3. Кошторисне фінансування видатків бюджетних установ.
Тема 21. Бюджетний дефіцит і	<ol style="list-style-type: none"> 1. Профіцит та дефіцит бюджету.

джерела його фінансування	2. Методи фінансування бюджетного дефіциту. 3. Бюджетна класифікація фінансування бюджету
Тема 22. Витрати бюджету на економічну діяльність держави та науку.	1. Роль бюджету у забезпеченні економічного розвитку країни. 2. Бюджетні інвестиції у розвиток економіки. 3. Бюджетні кредити підприємствам. Державні дотації. 4. Видатки бюджету на фундаментальні дослідження.
Тема 23. Видатки бюджетів на освіту.	1. Розрахунок оперативно-сітьових показників загальноосвітньої школи. 2. Складання тарифікаційного списку загальноосвітньої школи. 3. Складання кошторису загальноосвітньої школи. 4. Особливості кошторисного фінансування дошкільних закладів. 5. Бюджетне фінансування вищих закладів освіти.
Тема 24. Видатки бюджету на соціальний захист і соціальну сферу	1. Соціальна політика держави. 2. Фінансове забезпечення соціальної сфери. 3. Видатки бюджету на соціальний захист і соціальне забезпечення населення. 4. Пенсійне забезпечення та пенсійна реформа в Україні.
Тема 25. Видатки бюджетів на охорону здоров'я.	1. Оперативно-сітьові показники діяльності медичних закладів. 2. Складання тарифікаційного списку медичного закладу. 3. Складання кошторису медичного закладу.
Тема 26. Видатки бюджетів на оборону та управління.	1. Воєнна доктрина держави і військові витрати. 2. Планування і фінансування видатків на оборону. 3. Склад видатків на управління. 4. Особливості планування і фінансування витрат органів державної влади й управління

7.3 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Тема 1. Об'єктивна необхідність і теоретичні засади державного управління	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 2. Основи методології та організації державного регулювання економіки	Обговорення теми. Виконання завдань

Тема 3. Планування соціально-економічного розвитку країни	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 4. Фінансово-кредитне регулювання економіки	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 5. Державне регулювання процесу структурної перебудови економіки та інвестиційної діяльності	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 6. Державне регулювання науково-технічного прогресу та інноваційних процесів в на макроекономічному рівні	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 7. Державне регулювання підприємництва	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 8. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 9. Державне регулювання цін та інфляції	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 10. Регіональна економічна політика	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 11. Суспільний сектор економіки як об'єкт державного регулювання	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 12. Державне регулювання природоохоронної діяльності.	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 13. Державне регулювання соціального розвитку та підвищення рівня життя населення	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 14. Сутність, призначення і роль бюджету держави	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 15. Бюджет як основний фінансовий план держави Тема 16. Склад і структура бюджетної системи України.	Обговорення теми. Виконання завдань

Тема 17. Державний бюджет України.	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 18. Місцеві бюджети.	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 19. Система доходів бюджету	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 20. Система видатків та кредитування бюджету	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 21. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 22. Витрати бюджету на економічну діяльність держави та науку	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 23. Видатки бюджетів на освіту.	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 24. Видатки бюджету на соціальний захист і соціальну сферу	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 25. Видатки бюджетів на охорону здоров'я.	Обговорення теми. Виконання завдань
Тема 26. Видатки бюджетів на оборону та управління.	Обговорення теми. Виконання завдань

7.4 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Стратегія економічного розвитку країни	Державне програмно-цільове планування
Фінансова політика	Державне регулювання ринку цінних паперів
Структурна та інвестиційна політика	Види структурних співвідношень в економіці

Державне регулювання підприємництва	Регуляторна реформа та регуляторна політика
Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Роль держави у залученні іноземних кредитів
Регіональна економічна політика	Місцеві бюджети

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Методи, які будуть використані для оцінювання результатів навчання:

- усний;
- письмовий (перша ті друга контрольні точки);
- тестовий контроль;
- практична перевірка під час практичних занять;
- контроль виконання завдань самостійної роботи (реферати, есе, презентації, творчі проекти тощо)
- підсумковий (семестровий) – екзамен.

Періодичний контроль складається з двох контрольних робіт (перша ті друга контрольні точки). Контрольна робота включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання. Перша контрольна робота включає питання з тем Блоку 1.Державне регулювання економіки , друга контрольна робота - Блок 2. Бюджет, як основний план держави.

Екзаменаційний білет включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Контроль за видами діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом поточного оцінювання знань (під час семінарських занять), контролю виконання завдань самостійної роботи (есе, презентації, творчі проекти), періодичного контролю періодична контрольна робота, екзамену. За результатами суми двох періодичних контрольних робіт, оцінки за поточний контроль та екзаменаційної оцінки виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

Загальна система оцінювання курсу

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність здобувача на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності здобувача на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).

Здобувач вищої освіти має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.

Форма контролю 6 семестр – **залік**.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складовою результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів.

Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60% від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40% балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів.

Підсумковим контролем в 7 семестрі є **екзамен**, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ZP = (PO + E) / 2$.

Здобувач, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни.

Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю.

Критерії оцінювання поточного контролю на семінарських заняттях (усне, письмове опитування):

«5» – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«4» – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«3» – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має

ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.

«2» – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Критерії оцінювання періодичного контролю

Контрольна робота включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання. Максимальна кількість балів – 30.

П'ять тестових завдань по 2 бали – 10 балів.

Два розгорнуті питання по 10 балів.

Розгорнуті відповіді на 2 завдання оцінюються за 10-бальною шкалою.

10-9 балів: здобувач дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми. Спроможній мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу..

8-7 балів: здобувач правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з предмета, показав розуміння теми, але ще не зовсім правильно може використати знання на практиці. Має незначні помилки у викладі матеріалу.

6-5 бали: здобувач недостатньо орієнтується в матеріалі, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал; не дає вичерпної відповіді на контенті питання.

4-3 бали: здобувач допускає суттєві помилки у викладі матеріалу, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні.

1-2 балів: здобувач не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0 балів: відповідь відсутня

Критерії оцінювання підсумкового (семестрового) контролю

Підсумковий контроль з дисципліни « Бюджет та регулювання економіки» відбувається у формі екзамену.

Екзаменаційний білет включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання. Максимальна кількість балів 100. Тестові завдання 20 тестів по 2 бали.

Розгорнуті відповіді на два завдання оцінюються за 30-бальною шкалою.

25-30 балів: здобувач дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми. Спроможний мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

19-24 балів: здобувач правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з предмета, показав розуміння теми. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

13-18 бали: здобувач недостатньо орієнтується в матеріалі, поверхово сприймає його зміст, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал. Не здатен виділяти суттєві ознаки вивченого.

7-12 бали: здобувач допускає суттєві помилки у викладі матеріалу, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні. Допускає багато суттєвих помилок у викладенні матеріалу.

1-6 балів: здобувач не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого.

0 балів: відповідь відсутня.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В.Б. Авер'янов. – К.: Юстиніан, 2007. – 288 с.

2. Бюджетний кодекс України // Офіційний вісник України від 13.08.2010., № 59. [Електронний ресурс] – Режим доступу до кодексу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> 2. Бюджетний менеджмент: навч. посіб. / І. М. Титарчук, Ю. В. Негода – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2014. – 306 с.

3. Бюджетна система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. В.П. Хомутенко. – Одеса: Видавництво Бартенєва, 2014. – 392 с.

4. Бюджетна система: навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене / І.Л. Шевчук, В.О.

Черепанова, Т.О. Ставерська / – Харків: Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с.

5. Гриньова В.М. Державне регулювання економіки [Текст]: підручник / В. М. Гриньова, М. М. Новікова. - К. : Знання, 2008. - 398 с.

6. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін. - К.: КНЕУ, 2010.- 316 с.

7. Дідківська Л. І. Державне регулювання економіки: [навчальний посібник] /. Л. І. Дідківська, Л. С. Головка. – К.: Знання Прес, 2000. – 209 с.

8. Ковтун, О. І. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / О. І. Ковтун. – Львів : Новий світ. – 2010. – 432 с.

9. Михасюк І. Державне регулювання економіки : підручник /І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка, З. Залога; за ред. І. Р. Михасюка ; ЛНУ ім. І. Франка. – 2-ге вид., вип. і доп. – К.: Атака ; Ельга-Н.- 2008. - 640 с.

10. Романенко О. Р. Фінанси: Підручник. 4-те вид. / Олена Романівна Романенко / – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 312 с.

11. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки : навч. посіб. / Д. М. Стеченко. – К. : Вікар, 2003. – 262 с.

12. Федосов В. М. Бюджетна система : підручник / В. М. Федосов. – К.: ЦУЛ, 2012. – 871 с.

13. Фещенко Л. В. Бюджетна система України : навч. посіб./ Л. В. Фещенко, П. В. Проноза, Н. В. Кузьминчук. – К. : Кондор, 2008. – 440 с.

14. Чала Н. Д. Бюджетна система: навч. посіб. /Н.Д. Чала, Л.В. Лазоренко. – К.: Знання, 2010. – 223 с.

15. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки : навч. посіб. / Л. А. Швайка. – К. : Знання, 2006. – 435 с.

16. Юшко С. В. Бюджетна система : навч. посіб. / С. В. Юшко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 348 с.

Додаткова

17. Азарян О. М. Прогнозування та макроекономічне планування в системі державного управління національною економікою: теорія і практика [Текст] : монографія / О. М. Азарян, О. О. Шепелєв ; під ред. д-ра екон. наук., проф. О. О. Шубіна ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. маркетингу і комерц. справи. - Донецьк : [ДонНУЕТ], 2010. - 148 с.

18. Базилевич В.Д. Державні фінанси: навч. посібник / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик ; заг. ред. В. Д. Базилевич. - К.: Атіка, 2002. - 368 с.

19.Бауманн Е. Стандарти Європейського Союзу у сфері державних фінансів / Е. Бауманн // Фінанси України. – 2013. – № 12. – С. 21–32.

20. Бова Т.В. Державна інноваційно-інвестиційна політика України: теорія, методологія, напрями розвитку [Текст] : монографія / Т. В. Бова ; Донец. держ. ун-т упр. - Донецьк : Юго-Восток, 2011. - 450 с.

21.Богдан Т. П. Стабілізаційна бюджетно-податкова політика та особливості її застосування в Україні / Т. П. Богдан, І. В. Богдан // Фінанси України. – 2012. – № 7. – С. 3–16.

22. Бліщук К. М. Економічний аналіз державної політики: теорія та застосування: навч. посіб. / К. М. Бліщук. — Львів : ЛРІДУНАДУ, 2011. — 160с.

23. Бодров В. Г. Державне регулювання економіки та економічна політика:навч. посіб./ В.Г. Бодров, О. М. Сафронова, Н.І.Балдич.— К. : Академвидав, 2010. — 520 с.

24.Воротін В.Є. Макроекономічне регулювання в умовах глобальних трансформацій: Монографія. - К.: Вид-во УАДУ, 2002. - 392 с.

25.Мельник А.Ф. Державне управління: підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський. – К.: Знання, 2009. – 582 с.

26. .Національна економіка :навч. посіб. / ГО- П. Тищенко, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін.]; за заг. ред. А. Г. Савченка. — К. : КНЕУ, 2011, —646 с.

Інформаційні ресурси

- 1.Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. – Режим доступу : <http://treasury.gov.ua>.
- 2.Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- 3.Офіційний веб-сайт Державної фінансової інспекції України. – Режим доступу : <http://www.dkrs.gov.ua>.
- 4.Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua>.
- 5.Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.